

7/3454

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü

Sayı : B.10.0.ACS.0.12.00.14/610- 3707
Konu : Yazılı Soru Önergesi

04 TEM 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: 23.05.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6172 sayılı yazınız.

Yazınız ekinde bulunan, Adana Milletvekili Sayın Hulusi GÜVEL tarafından yazılı olarak cevaplanması için verilen "Bebek ve çocuk hastalıkları ile ölümlerine ilişkin" 7/3454 sıra sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımca incelenmiştir.

Sözü edilen soru önergesine cevap teşkil edecek olan bilgiler hazırlanmış ve ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ

Bakan

EKLER:

1- 3 sayfa doküman (3 nüsha)

Koordine Edilecek Kişi:
Dr. Yasin ERKOÇ

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI

SORU-CEVAP FORMU
(7/3454)

Sn. Milletvekilinin

ADI : HULUSİ

SOYADI : GÜVEL (Adana Milletvekili)

SORULAR:

- 1- Ülkemizde 2000-2008 yılları arasında, illere göre kaç canlı doğum gerçekleşmiştir? Aynı yıllar itibariyle ve illere göre bebek-çocuk ölüm oranları ne kadar olmuştur?
- 2- Söz konusu yıllar itibariyle ve illere göre, ülkemizdeki bebek-çocuk ölümlerinden ne kadarı beslenme yetersizliğinden kaynaklanmıştır?
- 3- Söz konusu yıllar itibariyle ve illere göre, ülkemizdeki bebek-çocuk hastalıklarından ne kadarı beslenme yetersizliğinden kaynaklanmıştır?
- 4- Beslenme yetersizliği sonucu bebek-çocuk ölümlerinin ve hastalıklarının önlenmesi amacıyla Bakanlığınızca yürütülen çalışmalar nelerdir?

CEVAPLAR:

- 1- Ülkemizde beklenen canlı doğum sayıları; 2002 ve 2003 yılları için 1.360.037, 2004 yılı için 1.354.824, 2005, 2006 ve 2007 yılları için 1.341.033 olarak belirlenmiştir. 2008 yılı için beklenen canlı doğum sayısı ise 1.337.123'tür. Bebek ölümlerine ilişkin bilgi 2005 yılı ortalarından bu yana ayrıntılı olarak toplanmaktadır. 2007 yılında ülke genelinde ise 22.608 bebek ölümü bildirilmiştir. Bu tespitlere göre bebek ölüm hızımız 2007 yılı için binde 16,7 olarak saptanmıştır. Bundan önceki yıllara ait bebek ve çocuk ölümlerine ilişkin en güvenilir veriler 5 yılda bir yapılan Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmalarından (TNSA) alınabilmektedir. Bu araştırmalar Hacettepe Nüfus Etüdleri Enstitüsü tarafından ülke genelinde gerçekleştirilmektedir ve 2008 yılında tekrarlanacaktır.

YILLARA GÖRE
BEBEK VE ÇOCUK ÖLÜMLERİNDEKİ
GELİŞMELER (%o)

YILLAR	NEONATAL ÖLÜM HIZI	POST NEONATAL ÖLÜM HIZI	BEBEK ÖLÜM HIZI	5 YAŞ ALTI ÖLÜM HIZI
- 1988	35,5	42,2	77,7	95,7
1988 - 1993	29,2	23,4	52,6	60,9
1993 - 1998	25,8	16,9	42,7	52,1
1998 - 2003	16,8	11,7	28,7	37,0

- 2- 3. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yayımladığı 2005 Ölüm İstatistikleri'ne göre 5 yaş altı ölüm nedenlerinin, % 22.6'sı perinatal nedenler, % 17.4'ü kalp hastalığının diğer şekilleri, % 13.6'sı menenjit, % 7.9'u doğumsal anomaliler, % 3.1'i pnömoni, %

2.8'i malignite, % 2.5'i tüm kazalar şeklindedir. Mevcut kayıtlarda son ölüm nedeni belirtildiğinden beslenme yetersizliği nedeniyle ölen bebeklere ilişkin veri bulunmamaktadır. Beslenme yetersizliği doğrudan ölüm nedeni değil özellikle çocukluk çağında hastalık ve ölümlere zemin hazırlayan bir faktördür. Beslenme yetersizliklerine ilişkin veriler Türkiye Nüfus Sağlık Araştırmaları(TNSA) ile takip edilmekte olup, 1998 yılında %16 olan kronik beslenme yetersizliği, 2003 yılında %12'ye düşmüştür. TNSA 2008 araştırması bu yıl tekrarlanacak olup geçmişle kıyaslama imkanı sağlayacaktır. Tahminler beslenmeye bağlı ölümlerin azaldığı yönündedir.

- 4- Beslenme yetersizliği sonucu bebek-çocuk ölümlerinin ve hastalıklarının önlenmesi amacıyla Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar;

Anne ve Çocuk Beslenmesi Programı

• Anne Sütünün Teşviki ve Bebek Dostu Hastaneler Programı (1991)

Bebek beslenmesinde anne sütünün teşvik edilmesi, hatalı anne sütü uygulamalarının önlenmesi, emzirmenin korunması, özendirilmesi ve desteklenmesine yönelik olarak "Anne Sütünün Teşviki/Bebek Dostu Hastaneler Programı" çalışmaları sürdürülmektedir. Bu güne dek 619 hastanemiz ve 76 ilimiz "Bebek Dostu" unvanı almıştır.

• Emzirmenin Korunması, Özendirilmesi, Desteklenmesi İle Demir Yetersizliği Anemisinin Önlenmesi ve Kontrolü Programı "Demir Gibi Türkiye"(2004)

Ülke düzeyinde; toplumun demir yetersizliği konusunda bilinçlendirilmesi, bebeklerin ilk 6 ay anne sütü almasının ve 6. Ayın sonunda uygun ve yeterli miktarda ek besine geçilerek, emzirmenin 2 yaşına kadar sürdürülmesi, 4-12 ay arası her bebeğe profilaktik amaçlı ücretsiz demir desteği sağlanması, 13-24 ay anemisi olan bebeklere demir tedavisi önerilmesi amacıyla "Demir Gibi Türkiye projesi yürütülmektedir. Program başlangıcından 2007 yılı sonuna dek 3.702.399 bebeğe ulaşılmıştır.

• İyot Yetersizliğinin Önlenmesi ve Tuzun İyotlanması Programı (1994)

Ülkemizde de önemli bir halk sağlığı sorunu olan iyot yetersizliği hastalıklarının önlenmesine yönelik olarak, 1994 yılından beri Bakanlığımız, UNICEF işbirliğinde "İyot Yetersizliği Hastalıklarının Önlenmesi ve Tuzun İyotlanması Programı" nı yürütmektedir. 2002 yılında yapılan çalışmada ülke geneli için 75 µg/L olan ortalama idrar iyot konsantrasyonu, 2007 yılında 130 µg/L olarak bulunmuştur.

• Bebeklerde D Vitamini Yetersizliğinin Önlenmesi ve Kemik Sağlığının Geliştirilmesi Programı (2005)

Ülkemizde D vitamini yetersizliğinin ve nutrisyonel raşitizmin bebek ve çocukları etkileyen önemli bir sorundur. Sorunun çözümüne yönelik olarak "Bebeklerde D Vitamini Yetersizliğinin Önlenmesi ve Kemik Sağlığının Korunması Projesi" yürütülmektedir. Program başlangıcından 2007 yılı sonuna dek 3.336.953 bebeğe ulaşılmıştır.

Çocuk Enfeksiyonları Programı

• Çocukluk Hastalıklarına Bütüncül Yaklaşım Programı "IMCI"

Çocukluk çağı hastalıklarının yol açtığı mortalite ve morbiditenin azaltılması, sağlıklı büyüme ve gelişmenin teşvik edilmesi, sağlık kuruluşları ve ev ortamındaki tüm müdahaleleri kapsayan geniş bir strateji oluşturulması amacıyla başlatılmıştır.

• İshal Hastalıklarının Kontrolü Programı (1986)

İshal Hastalıklarının Kontrolü Programı kapsamında, özellikle ishal mevsimi öncesi, illerde sağlık personelinin konu hakkındaki eğitimlerinin gerçekleştirilmesi, toplumun bilgilendirilmesi, ishali önlenmesi, ağızdan sıvı tedavisi konularının tüm anne babalar ve diğer aile bireylerinin de çok iyi bilmeleri amaçlanmıştır.

• Akut Solunum Yolu Enfeksiyonlarının Kontrolü Programı (ASYE) (1988)

Ülkemizdeki bebek ve çocuk ölüm nedenleri içerisinde ilk sıralarda yer alan Akut Solunum Yolu Enfeksiyonlarına bağlı ölümlerin ve hastalıkları azaltmak amacı ile Sağlık Bakanlığı

Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü Akut Solunum Yolu Enfeksiyonlarının Kontrolü (ASYE) programını 1988 yılından itibaren uygulamaktadır.

Gelişimi Destekleyici Diğer Programlar

• Bilinçli anne, sağlıklı bebek (2005)

Ülkemizde her yıl 1.5 milyon bebek dünyaya gelmekte ve bu doğumların % 80'i hastanelerde gerçekleşmektedir. Sağlık Bakanlığı, yataklı tedavi kurumlarında doğum yapan tüm annelere ulaşmak amacıyla "Bilinçli Anne, Sağlıklı Bebek Programı" nı Temmuz 2004' te başlatmıştır. Bu program ile annelerin hastaneden ayrılmadan kendilerinin ve bebeklerinin sağlıklarını ilgilendiren temel konularda bilgilendirilmeleri amaçlanmaktadır. Bebeklerin doğdukları ilk anlarda, ailelere bebeklerin sağlıklı gelişimine yönelik temel bakım ve sağlık bilgileri verilmekte ve annelere "Bilinçli Anne Sağlıklı Bebek Rehberi" dağıtılmaktadır. 2005 yılında 601.415 anneye ulaşılmış, 2006 yılında 1.000.000 anneye ulaşılmıştır.

• Bebek ve çocuk izlemleri

Bebek ve çocukların belli aralıklarla izlenmeleri çocuk sağlığı açısından büyük önem taşır. Bu izlemler sırasında hızlı bir büyüme gelişme sürecindeki çocuklarda normalden sapmalar saptanabilir, pek çok hastalığın erken tanısı yapılabilir. Ülkemizde bebeklerin % 85.85' i izlenebilmektedir.

• Erken Çocukluk Gelişiminin İzlenmesi ve Desteklenmesi Programı

Çocukların sağlık ve gelişiminin izlenmesini ve sorunların önlenmesini sağlık izlenimlerinin ayrılmaz bir parçası durumuna getirmek ve gelişim hakkındaki bilgi ve izlenmesi konusundaki beceri ve tutumların sağlık çalışanlarına ve toplumun diğer kesimlerine doğru, yaygın ve sürekli olarak ulaşmasını sağlamak, sağlık ve gelişimin izlenmesi ve sorunları konusunda sağlık sistemi içerisinde bir model oluşturmak amacıyla bu program yürütülmektedir.

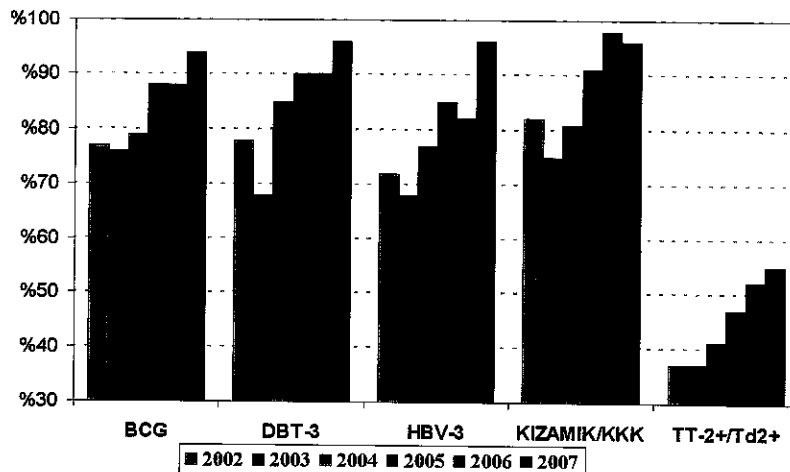
Bağışıklama Hizmetleri

Bağışıklama hizmetleri, bebekleri, çocukları ya da erişkinleri enfeksiyona yakalanma riskinin en yüksek olduğu dönemden önce aşılacak, bu hastalıklara yakalanmalarını önlemek amacı ile yürütülen önemli bir temel sağlık hizmetidir.

Genişletilmiş Bağışıklama Programı (GBP)

Boğmaca, Difteri, Tetanoz, Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak, Tüberküloz, Poliomyelit, Hepatit-B ve Hemofilus İnfluenza tip b' ye bağlı hastalıkların morbidite ve mortalitesini azaltarak, bu hastalıkları kontrol altına almak ve hatta tamamen ortadan kaldırmak amacı ile hassas yaş gruplarına enfeksiyona yakalanmalarından önce ulaşip bağışıklanmalarını sağlamak için yürütülmekte olan çalışmalardır. Yıllar içerisinde gelişim gösteren aşı oranlarımız aşağıda verilmektedir.

0 YAŞ GRUBU 2002-2007 AŞI ORANLARI

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI

SORU-CEVAP FORMU
(7/3454)

Sn. Milletvekilinin

ADI : HULUSİ

SOYADI : GÜVEL (Adana Milletvekili)

SORULAR:

- 1- Ülkemizde 2000-2008 yılları arasında, illere göre kaç canlı doğum gerçekleşmiştir? Aynı yıllar itibariyle ve illere göre bebek-çocuk ölüm oranları ne kadar olmuştur?
- 2- Söz konusu yıllar itibariyle ve illere göre, ülkemizdeki bebek-çocuk ölümlerinden ne kadarı beslenme yetersizliğinden kaynaklanmıştır?
- 3- Söz konusu yıllar itibariyle ve illere göre, ülkemizdeki bebek-çocuk hastalıklarından ne kadarı beslenme yetersizliğinden kaynaklanmıştır?
- 4- Beslenme yetersizliği sonucu bebek-çocuk ölümlerinin ve hastalıklarının önlenmesi amacıyla Bakanlığınızca yürütülen çalışmalar nelerdir?

CEVAPLAR:

- 1- Ülkemizde beklenen canlı doğum sayıları; 2002 ve 2003 yılları için 1.360.037, 2004 yılı için 1.354.824, 2005, 2006 ve 2007 yılları için 1.341.033 olarak belirlenmiştir. 2008 yılı için beklenen canlı doğum sayısı ise 1.337.123'tür. Bebek ölümlerine ilişkin bilgi 2005 yılı ortalarından bu yana ayrıntılı olarak toplanmaktadır. 2007 yılında ülke genelinde ise 22.608 bebek ölümü bildirilmiştir. Bu tespitlere göre bebek ölüm hızımız 2007 yılı için binde 16,7 olarak saptanmıştır. Bundan önceki yıllara ait bebek ve çocuk ölümlerine ilişkin en güvenilir veriler 5 yılda bir yapılan Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmalarından (TNSA) alınabilmektedir. Bu araştırmalar Hacettepe Nüfus Etüdları Enstitüsü tarafından ülke genelinde gerçekleştirilmektedir ve 2008 yılında tekrarlanacaktır.

YILLARA GÖRE
BEBEK VE ÇOCUK ÖLÜMLERİNDEKİ
GELİŞMELER (%)

YILLAR	NEONATAL ÖLÜM HIZI	POST NEONATAL ÖLÜM HIZI	BEBEK ÖLÜM HIZI	5 YAŞ ALTI ÖLÜM HIZI
- 1988	35,5	42,2	77,7	95,7
1988 - 1993	29,2	23,4	52,6	60,9
1993 - 1998	25,8	16,9	42,7	52,1
1998 - 2003	16,8	11,7	28,7	37,0

- 2- 3. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yayımladığı 2005 Ölüm İstatistikleri'ne göre 5 yaş altı ölüm nedenlerinin; % 22.6'sı perinatal nedenler, % 17.4'ü kalp hastalığının diğer şekilleri, % 13.6'sı menenjit, % 7.9'u doğumsal anomaliler, % 3.1'i pnömoni, %

2.8'i malignite, % 2.5'i tüm kazalar şeklindedir. Mevcut kayıtlarda son ölüm nedeni belirtildiğinden beslenme yetersizliği nedeniyle ölen bebeklere ilişkin veri bulunmamaktadır. Beslenme yetersizliği doğrudan ölüm nedeni değil özellikle çocukluk çağında hastalık ve ölümlere zemin hazırlayan bir faktördür. Beslenme yetersizliklerine ilişkin veriler Türkiye Nüfus Sağlık Araştırmaları(TNSA) ile takip edilmekte olup, 1998 yılında %16 olan kronik beslenme yetersizliği, 2003 yılında %12'ye düşmüştür. TNSA 2008 araştırması bu yıl tekrarlanacak olup geçmişle kıyaslama imkanı sağlayacaktır. Tahminler beslenmeye bağlı ölümlerin azaldığı yönündedir.

- 4- Beslenme yetersizliği sonucu bebek-çocuk ölümlerinin ve hastalıklarının önlenmesi amacıyla Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar;

Anne ve Çocuk Beslenmesi Programı

• Anne Sütünün Teşviki ve Bebek Dostu Hastaneler Programı (1991)

Bebek beslenmesinde anne sütünün teşvik edilmesi, hatalı anne sütü uygulamalarının önlenmesi, emzirmenin korunması, özendirilmesi ve desteklenmesine yönelik olarak "Anne Sütünün Teşviki/Bebek Dostu Hastaneler Programı" çalışmaları sürdürülmektedir. Bu güne dek 619 hastanemiz ve 76 ilimiz "Bebek Dostu" unvanı almıştır.

• Emzirmenin Korunması, Özendirilmesi, Desteklenmesi İle Demir Yetersizliği Anemisinin Önlenmesi ve Kontrolü Programı "Demir Gibi Türkiye"(2004)

Ülke düzeyinde; toplumun demir yetersizliği konusunda bilinçlendirilmesi, bebeklerin ilk 6 ay anne sütü almasının ve 6. Ayın sonunda uygun ve yeterli miktarda ek besine geçilerek, emzirmenin 2 yaşına kadar sürdürülmesi, 4-12 ay arası her bebeğe profilaktik amaçlı ücretsiz demir desteği sağlanması, 13-24 ay anemisi olan bebeklere demir tedavisi önerilmesi amacıyla "Demir Gibi Türkiye projesi yürütülmektedir. Program başlangıcından 2007 yılı sonuna dek 3.702.399 bebeğe ulaşılmıştır.

• İyot Yetersizliğinin Önlenmesi ve Tuzun İyotlanması Programı (1994)

Ülkemizde de önemli bir halk sağlığı sorunu olan iyot yetersizliği hastalıklarının önlenmesine yönelik olarak, 1994 yılından beri Bakanlığımız, UNICEF işbirliğinde "İyot Yetersizliği Hastalıklarının Önlenmesi ve Tuzun İyotlanması Programı" nı yürütmektedir. 2002 yılında yapılan çalışmada ülke geneli için 75 µg/L olan ortalama idrar iyot konsantrasyonu, 2007 yılında 130 µg/L olarak bulunmuştur.

• Bebeklerde D Vitamini Yetersizliğinin Önlenmesi ve Kemik Sağlığının Geliştirilmesi Programı (2005)

Ülkemizde D vitamini yetersizliğinin ve nutrisyonel raşitizmin bebek ve çocukları etkileyen önemli bir sorundur. Sorunun çözümüne yönelik olarak "Bebeklerde D Vitamini Yetersizliğinin Önlenmesi ve Kemik Sağlığının Korunması Projesi" yürütülmektedir. Program başlangıcından 2007 yılı sonuna dek 3.336.953 bebeğe ulaşılmıştır.

Çocuk Enfeksiyonları Programı

• Çocukluk Hastalıklarına Bütüncül Yaklaşım Programı "IMCI"

Çocukluk çağı hastalıklarının yol açtığı mortalite ve morbiditenin azaltılması, sağlıklı büyüme ve gelişmenin teşvik edilmesi, sağlık kuruluşları ve ev ortamındaki tüm müdahaleleri kapsayan geniş bir strateji oluşturulması amacıyla başlatılmıştır.

• İshal Hastalıklarının Kontrolü Programı (1986)

İshal Hastalıklarının Kontrolü Programı kapsamında, özellikle ishal mevsimi öncesi, illerde sağlık personelinin konu hakkındaki eğitimlerinin gerçekleştirilmesi, toplumun bilgilendirilmesi, ishalin önlenmesi, ağızdan sıvı tedavisi konularının tüm anne babalar ve diğer aile bireylerinin de çok iyi bilmeleri amaçlanmıştır.

• Akut Solunum Yolu Enfeksiyonlarının Kontrolü Programı (ASYE) (1988)

Ülkemizdeki bebek ve çocuk ölüm nedenleri içerisinde ilk sıralarda yer alan Akut Solunum Yolu Enfeksiyonlarına bağlı ölümlerin ve hastalıkları azaltmak amacı ile Sağlık Bakanlığı

Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü Akut Solunum Yolu Enfeksiyonlarının Kontrolü (ASYE) programını 1988 yılından itibaren uygulamaktadır.

Gelişimi Destekleyici Diğer Programlar

• Bilinçli anne, sağlıklı bebek (2005)

Ülkemizde her yıl 1.5 milyon bebek dünyaya gelmekte ve bu doğumların % 80'i hastanelerde gerçekleşmektedir. Sağlık Bakanlığı, yataklı tedavi kurumlarında doğum yapan tüm annelere ulaşmak amacıyla "Bilinçli Anne, Sağlıklı Bebek Programı" nı Temmuz 2004' te başlatmıştır. Bu program ile annelerin hastaneden ayrılmadan kendilerinin ve bebeklerinin sağlıklarını ilgilendiren temel konularda bilgilendirilmeleri amaçlanmaktadır. Bebeklerin doğdukları ilk anlarda, ailelere bebeklerin sağlıklı gelişimine yönelik temel bakım ve sağlık bilgileri verilmekte ve annelere "Bilinçli Anne Sağlıklı Bebek Rehberi" dağıtılmaktadır. 2005 yılında 601.415 anneye ulaşılmış, 2006 yılında 1.000.000 anneye ulaşılmıştır.

• Bebek ve çocuk izlemleri

Bebek ve çocukların belli aralıklarla izlenmeleri çocuk sağlığı açısından büyük önem taşır. Bu izlemler sırasında hızlı bir büyüme gelişme sürecindeki çocuklarda normalden sapmalar saptanabilir, pek çok hastalığın erken tanısı yapılabilir. Ülkemizde bebeklerin % 85.85' i izlenebilmektedir.

• Erken Çocukluk Gelişiminin İzlenmesi ve Desteklenmesi Programı

Çocukların sağlık ve gelişiminin izlenmesini ve sorunların önlenmesini sağlık izlenimlerinin ayrılmaz bir parçası durumuna getirmek ve gelişim hakkındaki bilgi ve izlenmesi konusundaki beceri ve tutumların sağlık çalışanlarına ve toplumun diğer kesimlerine doğru, yaygın ve sürekli olarak ulaşmasını sağlamak, sağlık ve gelişimin izlenmesi ve sorunları konusunda sağlık sistemi içerisinde bir model oluşturmak amacıyla bu program yürütülmektedir.

Bağışıklama Hizmetleri

Bağışıklama hizmetleri, bebekleri, çocukları ya da erişkinleri enfeksiyona yakalanma riskinin en yüksek olduğu dönemden önce aşılacak, bu hastalıklara yakalanmalarını önlemek amacı ile yürütülen önemli bir temel sağlık hizmetidir.

Genişletilmiş Bağışıklama Programı (GBP)

Boğmaca, Difteri, Tetanoz, Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak, Tüberküloz, Poliomyelit, Hepatit-B ve Hemofilus İnfluenza tip b' ye bağlı hastalıkların morbidite ve mortalitesini azaltarak, bu hastalıkları kontrol altına almak ve hatta tamamen ortadan kaldırmak amacı ile hassas yaş gruplarına enfeksiyona yakalanmalarından önce ulaşip bağışıklanmalarını sağlamak için yürütülmekte olan çalışmalardır. Yıllar içerisinde gelişim gösteren aşı oranlarımız aşağıda verilmektedir.

0 YAŞ GRUBU 2002-2007 AŞI ORANLARI

